

Особливості діяльності акредитованих суб'єктів державної реєстрації

У зв'язку з реформуванням системи органів державної реєстрації та прийняттям низки законодавчих актів щодо децентралізації повноважень у сфері державної реєстрації, а також з метою створення конкурентного середовища, підвищення якості надання послуг та запобігання проявам корупції у вищезазначеній сфері, було розширено перелік суб'єктів, уповноважених надавати адміністративні послуги з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та юридичних осіб і фізичних осіб - підприємців. Одним із таких суб'єктів стали акредитовані суб'єкти державної реєстрації.

Відповідно до Законів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (далі – Закони) акредитованим суб'єктом є юридична особа публічного права, у трудових відносинах з якою перебуває не менше трьох державних реєстраторів, та, яка до початку здійснення повноважень у сфері державної реєстрації прав уклала договір страхування цивільно-правової відповідальності з мінімальним розміром страхової суми у тисячу мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, договір з іншим суб'єктом державної реєстрації прав та/або нотаріусом (якщо акредитований суб'єкт здійснює повноваження тільки щодо прийняття та видачі документів у сфері державної реєстрації прав).

До повноважень акредитованих суб'єктів державної реєстрації належить наступні:

1) забезпечення:

- прийому документів, поданих для державної реєстрації;
- державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій;
- ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань та надання відомостей з них;
- взяття на облік безхазяйного нерухомого майна;
- формування та зберігання реєстраційних справ;

2) здійснення інших повноважень, передбачених Законами та іншими нормативно-правовими актами.

Акредитація суб'єктів здійснюється Міністерством юстиції України відповідно до Порядку акредитації суб'єктів державної реєстрації та моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації (далі – Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року №1130.

Цей Порядок визначає умови, підстави та процедуру проведення акредитації суб'єктів державної реєстрації, визначених Законами, моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації і перелік документів, необхідних для її проведення.

Для акредитації та моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації передбачається створення при Міністерстві юстиції України постійної комісії з питань акредитації суб'єктів державної реєстрації та моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації.

Комісія у своїй діяльності керується положенням про Комісію з питань акредитації суб'єктів державної реєстрації та моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 12.01.2016 №37/5.

Відповідно до положення комісія є постійно діючим колегіальним консультативно-дорадчим органом при Міністерстві юстиції України, що в межах повноважень, визначених Законами, забезпечує розгляд

заяв від юридичних осіб публічного права про акредитацію їх як суб'єктів державної реєстрації, а також моніторинг відповідності таких акредитованих суб'єктів вимогам акредитації.

Відповідно до Порядку для створення акредитованого суб'єкта державної реєстрації юридична особа публічного права подає заяву до Міністерства юстиції України в довільній письмовій формі, в якій зазначає відомості про:

- 1) найменування юридичної особи, її місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ;
- 2) місце проведення державної реєстрації (поштова адреса приміщення, правовий статус належності приміщення такій юридичній особі, технічні характеристики приміщення, у тому числі: місце розташування (окрема будівля або частина будівлі з окремим входом, поверховість, наявність паркінгу або зручний під'їзд автотранспорту (громадського, службового та особистого); наявність санітарно-гігієнічних приміщень, інженерного оснащення; доступність для маломобільних груп населення);
- 3) затверджену відповідно до законодавства штатну чисельність своїх працівників, у тому числі чисельність державних реєстраторів;
- 4) обладнання робочих місць комп'ютерною та офісною технікою, що відповідає технічним вимогам функціонування реєстрів;
- 5) здійснення повноважень у сферах державної реєстрації у повному обсязі або виключно в частині забезпечення прийняття та видачі документів у сфері державної реєстрації.

До заяви, поданої юридичною особою публічного права також додаються:

- 1) належним чином засвідчені копії документів, що підтверджують факт перебування у трудових відносинах із такою особою не менше ніж трьох осіб, що відповідають кваліфікаційним вимогам до державного реєстратора, встановленим Законами та Міністерством (копії диплома, трудової книжки, наказу про призначення тощо);
- 2) оригінал або нотаріально посвідчену копію договору страхування цивільно-правової відповідальності з мінімальним розміром страхової суми, визначеної Законами, та документа про підтвердження набрання чинності договором страхування цивільно-правової відповідальності, що передбачений таким договором;
- 3) нотаріально посвідчену копію договору з іншим суб'єктом державної реєстрації прав та / або нотаріусом (у разі коли заявник має намір здійснювати повноваження виключно в частині забезпечення прийняття та видачі документів у сфері державної реєстрації).

У разі коли юридична особа публічного права має відокремлений підрозділ (філію), що здійснюватиме повноваження у сферах державної реєстрації, до заяви обов'язково додаються належним чином засвідчені копії документів, що підтверджують факт перебування у трудових відносинах із таким відокремленим підрозділом (філією) не менше ніж двох осіб, що відповідають кваліфікаційним вимогам до державного реєстратора, встановленим Законами та Міністерством юстиції України.

Відповідно до Порядку за результатами розгляду заяви, на підставі висновків комісії Міністерство юстиції України у строк, що не перевищує десяти робочих днів з моменту її реєстрації, приймає мотивоване рішення про акредитацію суб'єкта державної реєстрації або про відмову в його акредитації у формі наказу.

Акредитований суб'єкт державної реєстрації протягом місяця з дня отримання копії рішення про його акредитацію вживає необхідних заходів для отримання державними реєстраторами, зазначеними у заяві та доданих до неї документах, ідентифікаторів доступу до реєстрів відповідно до законодавства.

Юридична особа публічного права може подати заяву щодо акредитації в одній із сфер державної реєстрації з обов'язковим зазначенням такої сфери.

Моніторинг відповідності акредитованого суб'єкта державної реєстрації вимогам акредитації здійснюється Міністерством юстиції України шляхом отримання ним інформації:

- 1) від акредитованого суб'єкта державної реєстрації – щодо відповідності такого суб'єкта вимогам акредитації;
- 2) від територіальних органів Міністерства юстиції України – щодо декларування у заяві недостовірних відомостей, виявлених під час розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність відповідного акредитованого суб'єкта державної реєстрації;
- 3) від технічного адміністратора реєстрів – з приводу кількості ідентифікаторів доступу, наданих державним реєстраторам, які перебувають у трудових відносинах з акредитованим суб'єктом державної реєстрації.

У разі встановлення за результатами моніторингу порушення акредитованим суб'єктом державної реєстрації вимог Порядку, декларування у заяві чи повідомленні недостовірних відомостей, виявлених під час розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність відповідного акредитованого суб'єкта державної реєстрації, а також у разі отримання комісією матеріалів проведеної камеральної перевірки щодо акредитованого суб'єкта державної реєстрації та/або державного реєстратора, що перебуває у трудових відносинах з таким суб'єктом, комісія у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дня такого встановлення (отримання), ініціює розгляд справи щодо скасування акредитації суб'єкта державної реєстрації.

Розгляд комісією справи щодо скасування акредитації суб'єкта державної реєстрації здійснюється за участю представника відповідного акредитованого суб'єкта державної реєстрації.

Рішення, дії або бездіяльність Міністерства юстиції України щодо проведення акредитації суб'єктів та моніторингу можуть бути оскаржені до суду.

Ще однією особливістю акредитованих суб'єктів державної реєстрації є їх фінансове забезпечення, **яке здійснюється за рахунок 60 відсотків коштів адміністративного збору, що залишається у них після здійснення державної реєстрації.**

Станом на 06 лютого 2018 року в Одеській області діє 15 акредитованих суб'єктів державної реєстрації, 14 з яких у повному обсязі здійснюють діяльність у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та 1 – лише у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Інформує управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції в Одеській області